

trice, el trebuie să recâştige fluiditatea vie a trăsăturilor feței, tocmai pentru a marca trecerea de la tip la individ. Aceasta ar fi compensat și mai mult nepotrivirea sa fizică în rol, care s-a făcut totuși resimțită.

În schimb Beatrice, în interpretarea Liei Șahighian, a fost aproape lipsită de mască. Depășită puțin de text în primele scene, unde personajul era mai cerebral și mai vioi decît interpreta, ea a fost, după aceea, mult mai aproape de esența rolului. Cu toate acestea, scenele amoroase cu Benedict au avut o desfășurare șarjată, de operetă, întru nimic motivată de evoluția psihologică a personajelor.

Orientați spre deplină sinceritate pe tot parcursul spectacolului, Mircea Anghelescu (Claudio) și-a dat deplina măsură în scena revoltei din biserică, iar Aurelia Sorescu (Hero) în scena finală a nunții. Două sugestive siluete de epocă au realizat, prin

gest și dicțiune, N. Motoc (Don Pedro) și M. Gingulescu (Leonato); la ultimul, remarcăm tirada în care invită pe cei vinovați să reabiliteze memoria fiicei sale. Distonant în spectacol prin dificultatea gestului și a rostirii, Mircea Ipate-Mareș (Don Juan) a fost un bastard prea încrancenat, desmințind, ca înfățișare, subtilitatea propriei sale intrigi. Din restul distribuției, s-a făcut remarcat H. Nicolaide (Coarnă) prin dezinvoltura cu care realizează, fără a apăsa, comical limbajului stilicit. Regretăm însă că traducerea (Zaharia Stancu și A. Vasilescu) a mers uneori prea departe pe linia unui lexiq argotic.

Spectacol grațios, comedia *Mult zgomot pentru nimic* ar fi cîștigat mult, ca apropiere de spiritul shakespeareian, dacă dialectica mască-figură — dată ca premisă în spectacol — ar fi fost urmărită consecvent, pînă la capăt.

Un spectacol cu... melancolie

Cum vă place confirmă încă o dată afirmația că substanța universului shakespeareian este omogenă. Comedie a vitregilor sortii, piesa aceasta aduce pe scenă aceleași mobiluri, care, în altă parte, dau naștere tragicului: dușmănia între frați, uzurparea, exilul etc. Pe deasupra acestor realități plutește însă, aici, o înțelegere caldă. „Hai să ne batem joc de soartă”, spune, la un moment dat, unul din personaje, iar batlocura aceasta este echivalentă cu o anume înțelepciune. Depășind prin suplețe spirituală datele realității inconjurătoare, acceptînd cu resemnare și umor noile condiții pe care le oferă intimplarea, eroii piesei sînt personaje de comedie, în sensul cel mai înalt al cuvîntului. Conștiința lor marchează treapta de pe care însăși urzeala lumii se dezvoltă a fi un simplu joc: imposibil de înțeles în resorturile sale cele mai adînci, el poate fi totuși jucat! A-l juca înseamnă a dejuca, a anula arbitrarul sortii.

Jocul Rosalindei, care — silită să îmbrace haine de bărbat și să-și ascundă identitatea — îl pune pe Orlando (care n-o recunoaște) să se poarte față de ea *ca și cînd* ar fi ea însăși, este simbolul-cheie al comediei, după cum faimosul monolog al lui Jacques („Întreaga lume este doar o scenă...”) constituie ideea centrală. Nu se comportă ducele exilat, în pădurea Ardenilor, cu aceeași seninătate *ca și cînd* s-ar afla încă pe tron? Nu-l salvează Orlando pe Olivier de la moarte *ca și cînd* acesta i-ar fi fost un frate bun și iubitor? Și într-adevăr, această punere în paranteză a

sortii, această ignorare voită a împrejurărilor vitrege se dovedește eficientă: Ganimede se transformă în Rosalinda, ducele își recapătă tronul, Olivier devine un om cinstit. Ideea e clară: jocul intimplării nu este în stare să tulbure limpezimea conștiinței umane, tocmai pentru că omul are libertatea faptelor, pentru că își poate „bate joc de soartă”, neluînd-o în serios. În sensul acesta, singurul personaj care frizează tragicul este Jacques? Căci tragedia începe din clipa cînd omul, refuzîndu-și bucuria faptelor, rămîne singur. Dacă lumea este o scenă iar oamenii sînt actorii ei, acela dau dovadă de înțelepciune care, îmbrăcînd costumul și peruca, își joacă rolul cu seninătate.

Reluarea comediei *Cum vă place* pe scena Teatrului Municipal demonstrează de altfel că — cel puțin între ridicarea și lăsarea cortinei — cei ce joacă sînt mult mai înțelepți decît cei ce privesc. Căci dezbrăcînd vestimentul mohorit, interpretul lui Jacques își depune la garderobă melancolia, pe cită vreme publicul, ieșind de la spectacol, și-o păstrează.

Ne aflăm, din nou, în fața unei probleme care se impune, cu o regretabilă frecvență, iubitorului de teatru: degradarea spectacolului. Considerăm că este absolut necesar ca o piesă care face parte din repertoriul permanent al unui teatru să-și păstreze permanent prospețimea. În cazul comediei *Cum vă place* necesitatea aceasta este cu atît mai firească cu cît e vorba de o dublă distribuție în rolurile principale. Așa cum se prezintă pe scena Tea-

trului Municipal, comedia și-a pierdut patosul caracteristic shakespeareian, optimismul în fața sortii, ce face ca uraganele din care omul iese biruitor să pară o poezie a întâmplării. Lipsit de însuflețire, lipsit de rîm, spectacolul nu e demn de Shakespeare nici prin componența sa acustică: rostirea cuvîntului nu are strălucire, sensurile cele mai intime sînt uneori trădate, iar altelei cotropite de acordurile unei muzici care se vrea idilică și pastorală (I. Filionescu).

În ceea ce privește echilibrul lăuntric al spectacolului, regia (W. Siegfried) nu trebuia să permită personajului Jacques o prezență atât de covârșitoare. Replica a bufonului, acest apostol al melancoliei trebuia să rămînă un simplu raisonneur, repede redus la tăcere de însăși desfășurarea faptelor. Căci adevărul comediei nu stă în Jacques, ci în ceilalți eroi ai povestirii. Lăsînd manta lui întunecată să filfie peste ultimele două acte, regia a sleit debitul sufleteș al celorlalte personaje, a redus liniile de forță ale acțiunii, a estompat strălucirea dinamizatoare a evenimentelor. Defectivă ca atitudine spirituală, poziția lui Jacques în prim plan a revărsat peste întregul spectacol unda unui nejustificat și amar scepticism.

În schimb, regia a izbutit să creioneze profilul propriu unor personaje secundare (Adam, bufonul, William, Phebé, Hymeneu ș.a.), care aduc o anume vioiciune pe scenă. În scena luptei (actul I, tabloul 2), îngroșarea caracterului lui Charles a prilejuit momente reconfortante. Tabloul 3 al aceluiași act a fost realizat într-o lumină deosebit de sugestivă, cu nuanțe de verde și albastru. În actele următoare, tablourile mai izbutite sînt cele statice, în tendința lor de a sugera o Arcadie fericită prin aranjamentul plin de gust al grupului cine-

getic. Regretăm însă că scenele pastorale, care trebuiau să exceleze prin grație, antren și vivacitate, nu au avut decît eleganța ușoară a unor petreceri în travesti.

Ca interpretare, spectacolul de pe scena Municipalului a oferit surpriza unor personaje secundare care s-au impus față de cele principale. În rolul lui Jacques melancolicul, Dan Nasta a strălucit prin prezență scenică, deosebită plasticitate în atitudine și rostire limpidă (e drept, intrucitva cîntată) a textului, deși o anume afectare în gest și ton face ca tristețea organică a personajului să pară superioritate, dispreț. Bufonul (Ion Lucian) a fost viu și spiritual, dar nu dincolo de vechile posibilități și instrumente de comedie ale interpretului. George Iliescu a realizat, în Adam, tipul servitorului bătrîn și credincios, — imagine clară, din cîteva linii, tulburată doar de șarjarea momentelor de oboseală din actul II, tabloul 3. Remarcabile au fost aparițiile lui Petre Vasilescu (William), Viorica Rafael (Phebé) și Adrian Georgescu (Hymeneu), ultimii doi vîdînd o deosebită grijă pentru cuvînt și mișcare. Silvius și Corin (Puiu Hulubei și N. Tomazoglu), chiar ca personaje ale unei acțiuni nedatate istoricește, au părut mai mult nobili deghizați, decît păstori. Cei doi duci (Ilariu Popescu și Mircea Balaban), asemănători, în poșida intenției regizorale de a-l individualiza, prin violență, pe Frederic, s-au întîlnit și la nivelul unei rostiri incoloro și defectuoase. Septimiu Sever, în Orlando, a fost corect fără strălucire, după cum George Măruță, în Olivier, a fost pătrunzător fără adîncime.

Dacă teatrul este, întîi de toate, o artă a cuvîntului rostit, trebuie să recunoștem că Ioana Don, în rolul Rosalindei, s-a situat alături de text și de linia interioară a personajului, cu o constanță demnă de o cauză mai bună. Celia (Beatrice Biega) a dat dovadă de o anume grație și sensibilitate.

Costumele Celinei Voinescu au transpus plastic datele fundamentale ale caracterului personajelor. Remarcăm rochia albă a Rosalindei, costumul alb și negru al ducelui Frederic, precum și linia deosebit de elegantă și sobră a vestimentului lui Jacques.

Lipsurile amintite mai sus nu pot fi justificate prin faptul că ne găsim în fața unei reluări peste ani de zile de la premieră. Noua distribuție era suficientă pentru a asigura regiei materialul sufleteș proaspăt, necesar unui spectacol de calitate. Dar la nivelul artistic realizat pe scena Teatrului Municipal, considerăm că întrebarea conținută în titlul comediei, pe care Rosalinda (tocmai Rosalinda!) o formulează în epilog, este o întrebare cel puțin riscantă.

Ștefan Aug. DOINAȘ

Scenă din „Cum vă place“

